

ORGANISERING AV PROSJEKT ENERGISTASJONER FOR GRØNN NÆRINGSTRANSPORT

FORSLAG TIL VEDTAK:

Styret slutter seg til forslaget til prosjekt «Energistasjoner for grønn næringstransport» og organisering.

SAKSFREMSTILLING

Bakgrunn

Det vises til Osloregionens Handlingsprogram 2022 der det er en hovedprioritering å bidra til å redusere utslipp fra transportsektoren gjennom å arbeide for energistasjoner og ladeinfrastruktur for tungtransport på Østlandet.

Osloregionen gjennomførte i 2018-2020 et gods- og logistikkprosjekt som hadde som formål å utvikle et oppdatert kunnskapsgrunnlag om denne sektoren. Flowchange leverte tre delrapporter og en sluttrapport på oppdrag fra Osloregionen. En hovedkonklusjon fra Osloregionens prosjekt og andre utredninger, blant annet til Nasjonal Transportplan, viser at det forventes betydelig vekst (50 % vekst) i godstransport på vei frem mot 2050. For indre Osloregion er det forventet enda høyere vekst. Dette innebærer flere utfordringer med hensyn til framkommelighet, trafiksikkerhet, luftforurensing og økte klimagassutslipp.

I NTP er det en målsetning at 50 % av alle nye lastebiler skal være nullutslipp i 2030. Østlandsfylker står for ca 55 % av de totale utslippene fra veitrafikken i Norge (2020-tall). Videre viser statistikken at ca 34 % av utslipp i veitrafikken i Østlandsfylkene i 2020 var fra tunge kjøretøy. Omleggingen til nullutslippsteknologier for de tyngre kjøretøy er i en svært tidlig fase. Osloregionen har i høringsinnspill til NTP 2022-2033 og Klimaplanen 2021-2030 spilt inn at det er avgjørende at det iverksettes kraftfulle tiltak for nå klimamål i 2030. Kommuner og fylkeskommuner har viktige roller for å nå målene for mer miljø- og klimavennlig godstransport.

70 % av godstransport på vei til og fra Norge går via Osloregionen (Stortingsmelding om NTP 2022-2033). Dette gjør at det er naturlig å fokusere på Østlandet som et prioritert område for etablering av infrastruktur for nullutslippsteknologi. Grønt Landtransportprogram (GLP) startet opp i januar 2021, er et offentlig-privat samarbeid med formålet å bidra til å realisere vedtatte nasjonale klimamål, og stimulere til et bredt teknologiskifte med overgang til lav- og nullutslippskjøretøy og tilhørende lade- og fyllinfrastruktur. GLPs sekretariat ligger i NHO. Osloregionen IPR er tatt opp som observatør i Grønt Landtransportprogram.

GLP har pekt ut Østlandet som den landsdelen som bør ha prioritet i første omgang, samt at det i denne regionen er flere vareeiere og transportører som ønsker å satse på nullutslippsteknologi, bl.a. ved kjøp av nye lastebiler. Den viktigste barrieren i denne sammenheng er å lokalisere aktuelle steder for ladestasjoner samt planleggings- og beslutningsprosessene knyttet til dette. Slike prosesser kan ta lang tid, særlig fordi dette ikke er gjort før i Norge, men ifølge GLP bør man ha de første slike stasjonene på plass i løpet av 2-3 år.

Prosjektet Energistasjoner for grønn næringstransport

For å følge opp utfordringen med reduksjon i utslipp fra de tyngre kjøretøyene og samarbeidet med Grønt Landtransportprogram, foreslås det etablert et prosjekt «Energistasjoner for grønn næringstransport». Prosjektet tar for seg utfordringen med hvordan nå klimamål og redusere klimagassutslipp fra de tyngre kjøretøyene. Kommuner og fylkeskommune har spesielt viktige roller, blant annet når det gjelder areal- og transportplanleggingen, som for lokaliseringen av energistasjoner og for lokaliseringen av logistikkterminaler og omlastingsterminaler.

Prosjektet vil være en oppfølging av kunnskapsgrunnlaget og utfordringer påpekt i gods- og logistikkprosjektet (2018-2020) og andre utredninger. Prosjektet er en spissing av problemstillingene for å få konkrete resultater. Prosjektet legger mest vekt på kommunenes rolle i omleggingen for de tyngre kjøretøyene, herunder som planmyndighet og samfunnsutvikler, men også fylkeskommunenes rolle vil bli inkludert i prosjektet.

Prosjektet "Energistasjoner for grønn næringstransport" har som hovedmål å bidra i planlegging og etablering av lade- og fyllinfrastruktur for nullutslipp og biogass i kommuner på Østlandet, herunder utvikling av veileder for etablering av energistasjoner.

Osloregionen har søkt om medfinansiering til prosjektet fra Klimasats-ordningen. Vedlagt er prosjektbeskrivelse.

Samarbeid med andre prosjekter og aktører

Osloregionens vil samarbeide med Klimaetaten i Oslo kommune og deres prosjekt *Pilotby for utslippsfri tungtransport*. Prosjektet har blant annet analysert arealbehov for å nå klimamålene for Oslo mot 2030. Det er nødvendig å samarbeide om etablering av lade- og fyllinfrastruktur i Osloområdet og tilgjengelig areal langs hovedveiene er den store utfordringen.

Osloregionen vil også samarbeide med prosjektet *Klimaomstilling av næringstransporter*, der Fredrikstad kommune er søker til Klimasats.

Sekretariatet i Osloregionen er også i dialog med sekretariatet Østlandssamarbeidet om et samarbeid og koordinering med tilsvarende prosjekt, *Grønne næringstransporter*, der også kommuner langs transportkorridorer på Østlandet er invitert med. De to sekretariatene vil derfor jobbe tett sammen slik at man kan utnytte ressurser og kapasitet på en best mulig måte og for å sikre god måloppnåelse.

Sekretariatets vurdering

Etablering av prosjektet *Energistasjoner for grønn næringstransport* vil gi en fokusert satsing i Osloregionen på utfordringen med utslippskutt fra de tyngre kjøretøyene. Prosjektet vil kunne gi gode erfaringer for kommuner i regionen, men også nasjonalt i omstillingen til nullutslippskjøretøy.

Det legges opp til et tett samarbeid med relevante programmer og prosjekter i gjennomføringen. Det er søkt medfinansiering fra Klimasats som vil gi ekstra ressurser og økt kvalitet i prosjektet. Dersom prosjektet ikke får støtte fra Klimasats vil prosjektet gjennomføres, men da i en nedskalert versjon. Prosjektskissen har vært til behandling i Osloregionens administrative grupper.

Vedlegg: *Prosjektbeskrivelse: Energistasjoner for grønn næringstransport*